

եթէ զվատաց անցեալ ունիցի զտեղի»: Մար Արաս Կատինայ պաշտօնը կատարող կը հանդիսանայ Սեստրենցեւիչ Բոգուչ անունով համօրէն կաթողիկաց մետրապօլիտը, այր ուշիմ և վարժ, լեհ ազգաւ, որ կը գրէ Տաւրիոյ պատմութիւնը փրանկ լեզուաւ, քաղելով մեծաւ մասամբ Բրոնեսկի լեհ հեղինակին « Թաթարաց պատմութենէն » . յորում Բաղուներու և Իւզբէզներու քաջագործութեանց հետ կը յաւելու և նուաճեալ կամ ի Տաւրիա բնակող զանազան ազգաց պատմութիւնը: Սորա գրածը մինչև ցյետին ժամանակներս աղբիւր հաւատարիմ պատմութեան Տաւրիոյ համարուած էր. այլ որովհետև հապճեպ գրուածք է, վասն որոյ կը պակասին ի նմա հետազօտութիւնք: Սրբազան Յովսէփ Երկայնաբազուկ Արղութեանց ուսուսարնակ Հայոց մետրապօլիտն ևս ձեռք զարկած է գործոյս, եթէ ոչ բովանդակ Տաւրիոյ պատմութեան, այլ տաւրիարնակ Հայկազանց մասին գրելու, որոյ բազմապատիկ զբաղանքը չեն թողուցել զխաւորելու սկսածը: Սեստրենցեւիչ օգուտ քաղած է Արղութեանցի թողած, յետ մահու, յիշատակարաններէն. զի կը գրէ յիւրում պատմութեան թէ Հայք գաղթած են յԱնուոյ ի Ղրիմ 1340 ին: Անշուշտ սրբազանը այն տեղեկութիւնը կամ Նախիջևանու յայսմաւուրքէն և կամ Սուրղաթի (Ս. Խաչ վանքի) քարաքանդակ յիշատակարանէն հանած է. այլ յիշած թուականին մէջ, 10ը տարուան տարրերութիւն կամ սխալ սպրդած է. զի յիշեալ ազգային յիշատակարանք ի 1330 ին կը գրեն բիւրաւոր Հայկազանց գաղթը ի Ղրիմ և ոչ 1340 ին: Մեծարգոյ Փիլիպպոսի Բրիւն, բանասէր և հմուտ կաճառորդի Պետրբուրգի Գիտութեանց ակադեմիայի գրածը,